

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

ทำไมพระจึงมีหลายนิกาย

ก่อนจึงหัน

วันนี้พระออกมาฉันเท่าไร (๓๐ ครั้งผม) พระออกมาฉัน ๓๐ พระทั้งหมด ๕๘ ทั้งหมดรวม ๕๘ วันนี้มาฉัน ๓๐ ขาดไป ๒๘ อาหารการกินกับธรรมะภายในใจ คือ อาหารภายในท้องกับธรรมะภายในใจนี้ ส่วนมากจะแพ้อาหารภายในท้อง ใจแห่งผากจากธรรม อาหารเต็มท้อง แต่ใจแห่งผากจากธรรมมักเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นผู้ที่เอาให้จริงให้จัง ให้ถึงมรรคถึงผลจึงต้องพัดกันกับสองอย่างนี้ คือลึ้นนี้มันดิ้นใส่อาหาร จิตดิ้นใส่ธรรม เอาทางไหนๆ ส่วนมากมักแพ้ แพ้อาหาร อาหารเต็มท้อง จิตใจแห่งผากจากธรรม มักเป็นอย่างนั้น

เพราะฉะนั้นผู้ปฏิบัติอรรถธรรม เพื่อมรรคเพื่อผลจริง ๆ จึงต้องได้รับกับปาก กับท้องของตัวเอง คือปากมันหิวมันอยากอะไร มีแต่อยาก ๆ ดิ้นให้เห็นชัดเจน จิตที่จะดิ้นกับธรรมนี้รู้สึกว่ามันน้อยมาก จึงต้องได้อาศัยกำลังวังชา ศรัทธาความเพียรนั้นแหละ หนุนทางด้านธรรมะเข้าสู่ใจ ปิดอาหารการบริโภคเหลือเพื่อฟุ่มเฟือยนั้นออก ๆ อย่างนั้นละ

ปากท้องนี้สำคัญมาก ธรรมภายในใจ มักจะไปแพ้ฝ่ายอาหารภายในท้อง ธรรมภายในใจจึงมักไม่ค่อยมี ให้ท่านทั้งหลายจำไว้ คำเทศน์อย่างนี้ไม่มีใครนำมาเทศน์ละ เราเทศน์เพราะเราเคยปฏิบัติมา ได้พัดกันเต็มเหนี่ยว ๆ อาหารนี้ละสำคัญมาก มันรบธรรม เอาให้ธรรมหมอบราบ ๆ อาหารขึ้นหน้า ๆ จึงต้องได้อเอากันอย่างเต็มเหนี่ยว ไม่เช่นนั้นไปไม่รอด นี่หมายถึงธรรมชั้นปฏิบัติธรรมตาและเริ่มต้น แต่ถึงธรรมชั้นอัตโนมัติแล้วนั้น ธรรมนี้เหยียบตลอด เรื่องอาหารการอยู่การกิน เรื่องโลกเรื่องสงสารเหยียบไปเลย ๆ

เมื่อถึงขั้นความเพียรอัตโนมัติ เห็นคุณค่าของอรรถของธรรม และเห็นโทษของการเกิดตายโดยลำดับแล้วนี้ ความเพียรนี้จะแน่นหนัก ๆ เรื่องที่ว่าอาหารการกินนี้เหยียบไปเลย ถึงขั้นมีกำลัง ใจดวงเดียวท้องอันเดียวปากอันเดียวนั้นแหละ แต่เมื่อใจมีกำลังทางด้านอรรถธรรมแล้ว มุ่งต่อธรรมล้วน ๆ ไปเลยที่นี้ เพราะรสแห่งธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง

การปฏิบัติธรรมจึงลำบากในขั้นเริ่มแรก เริ่มแรกลำบาก จิตใจก็รวมได้ยาก สงบได้ยาก แต่ความฟุ้งซ่านนั้นเร็ว ๆ ตลอด ต้องได้ใช้อุบายทรมานกันหนักนะ ไม่เช่นนั้นเป็นไปไม่ได้ยาก นักภวานาจะรู้เรื่องราวของพุทธศาสนา ที่เป็นเครื่องชำระชักฟอกสิ่งไม่

ดีทั้งหลายได้ดี เพียงแต่ถือเฉยๆ ถือศาสนาๆ เฉยๆ มันไม่มีลักษณะ หลักลอย ถึงอย่างไรก็ตามแต่เมื่อมีที่ยึดอยู่บ้างเราก็งดี เช่นถือศาสนาพุทธ พุทธะลิกพุทธโธ อัมโมสังโฆ ได้บ้างก็ยงดี ดีกว่าผู้ไม่มีอะไรยึดเลย แต่ถ้ัธรรมที่ว้ศาสนาเข้าถึงใจแท้แล้ว ไม่ต้องบอกละ หมุนตัวเลยเชียวนะ การประกอบความเพียร

เรื่องพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เลิศเลอ ขอให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้ การกล่าวทั้งนี้ เราไม่ได้กล่าวเพื่อบูชศาสนาใดๆ ทั้งสิ้น แต่เรากล่าวตามหลักความเป็นจริง ซึ่งได้ผ่านมาพอประมาณเกี่ยวกับเรื่องศาสนา ศาสนาใดสอนว่ายังงี้ๆ เราเข้าเกี่ยวข้องๆ ทดสอบหาเหตุหาผล หาหลักเกณฑ์ แล้วสุดท้ายก็มาลงที่พุทธศาสนา แล้วย้ัเข้าไปให้เป็นที่แน่ใจ เอาภาคปฏิบัติพุทธศาสนา ศาสนาพุทธเป็นยังงี้ จ้บเอาพระพุทเจ้าเป็นหลักเกณฑ์ พระพุทเจ้าทรงบำเพ็ญยังงี้ๆ จ้บพระพุทเจ้าเป็นแนวทาง ต่อไปก็เบิกกว้างๆ ยอมรับ ที่นี้ยอมรับหมดเลย พุทธศาสนาคือศาสนาที่เลิศเลอ ยอมรับ ไม่ได้ดูถูกศาสนาใดแหละ ของจริงจ้บปั้บติดปั้บเลย เป็นอย่างงั้นแหละ เอาละให้พร

หลังจ้งหัน

วัดป่าบ้านตาดนี้เนื้อที่มันตั้ง ๓๐๐ กว่าไร่ณะ ที่แรกก็มีก้แพงนี้ละเขตวัด ครั้นต่อมาเขาก็ถวายขยายออกไปเรื่อย เลยเป็น ๓๐๐ กว่า เดิมมัน ๑๖๓ ไร่ที่มีก้แพงกั้น แล้วก้แพงนอกอีกก้พอๆ กัน มันจะเป็น ๓๐๐ กว่าไร่แหละ ที่วัดกว้างขวางก้ดีทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมเพราะวัดนี้เป็นวัดของแผ่นดิน ทำประโยชน์ก็เพื่อแผ่นดิน ต้นไม้อะไรปลูกขึ้นมาเป็นดอกเป็นผลนี้แจกกันทั่วทั้งบ้านทั้งเมืองเลย เป็นอย่างนั้นละ เฉพาะวัดป่าบ้านตาดยัง้เป็นวัดที่เปิดโล่งเลย มีอะไรกินด้วยกันหมดเลยสำหรับวัดนี้

หลวงพ่อมาสร้างวัดนี้ดูเหมือนได้ ๕๐ กว่าปีแล้วมั้ง ๙๘ จำพรรษาที่จันท์ ๒๔๙๙-๕๐๐ จนกระทั่งทุกวันนี้ ดูเหมือนได้ ๕๐ กว่าปีวัดนี้ แล้วขยายออกไปอีกนู้น เดิมมีก้แพงกั้น ครั้นต่อมาเขาถวายที่ออกไปกว้างพอๆ กันแหละ รวมแล้วเกือบจะถึง ๕๐๐ ไร่ละมั้ง วันที่ ๑๐ นี้ก็ฟ้าหญิงท่านเสด็จมาพักค้างที่นี้คืนหนึ่ง ฟ้าหญิงจุฬารณย์ พักค้างที่นี้คืนหนึ่ง ท่านเสด็จมาบ่อยแหละ เพราะท่านถวายองค์ของท่านเป็นลูกบุญธรรม เลยมาเยี่ยมเรื่อย

มาที่แรกเอาของมาพะรุงพะรังเอามาถวาย เอามาหาอะไร ลูกมาเยี่ยมพ่อมาแต่ตัวจะเป็นอะไร ตั้งแต่นั้นจ้งไม่เอาอะไรมา ไม่ให้เอาอะไรมา เดินเข้ามา ลูกไปหาพ่อไปหาลูก เหมือนกัน ว้างั้น ไม่ให้เอาอะไรมา จ้งไม่ได้เอาอะไรมานะ ไม่ได้พุทธรรมดา ดูด้วย มาพักอยู่ที่นี่คืนหนึ่ง ท่านภาวนาดีนะ สนใจภาวนาดี ถ้าม ว่าอยู่ปทุมธานี ก้กว้างขวางอยู่ ท่านนิมนต์เราไปตำหนักที่ปทุมธานี เราไปให้หนหนึ่งหรือสองหน บริเวณท่าเลภาวนาดี ท่านเสด็จมาบ่อยแหละมาที่นี้

สำหรับวัดนี้เราให้เป็นวัดภวนาล้วนๆ วัดป่าบ้านตาดให้เป็นวัดภวนาล้วนๆ คงเส้นคงวาหนาแน่นด้วยข้อวัตรหลักธรรมวินัยตรงเป้ง ไม่ให้เคลื่อนคลาดนะ พระจะมากน้อยปฏิบัติเป็นแบบเดียวกันหมด คลาดเคลื่อนไม่ได้ อย่างน้อยเดือน มากกว่านั้น ดูเลยจากดุกี่ซั๊บ เป็นอย่างนั้นนะข้าหลวงคนนี่ ที่แรกเดือน ถ้าผิดเดือน เดือนหนักเข้า ถ้ายังไม่ตีกี่ซั๊บออก วัดนี้ให้เป็นวัดภวนาล้วนๆ นี่ละบริเวณคนมาให้อยู่บริเวณศาลา แค่นี้ ใครจะมามากน้อยให้มาอยู่แค่นี้ ไม่ให้เข้าไปข้างใน เพราะข้างในเป็นท่าเลภวนา ของพระล้วนๆ เลยเต็มไปหมด ไม่ให้เข้าไปยุ่ง ท่านภวนาจริงๆ มีมากมีน้อยต้อง สม่่าเสมอกัน การภวนา ไม่ให้มีงานอะไรเข้ามาเกี่ยวข้องสำหรับวัดนี้

พระเณรมีมาก นี่ดูว่า ๕๘ ละมัง เราก็บอกว่ารับอย่างมาก ๕๐ มันปาเข้า ๕๘ ของเล่นเมื่อไร วัดนี้ถ้ารับพระเณรมาก อยู่ เต็มไปหมดนะ ต่างชาติก็เยอะ เราก็แบ่งรับ เอา หลายชาติมาอยู่ที่นี่ หลายประเทศ แบ่งประเทศละหนึ่งองค์สององค์ไม่ให้มากกว่า นั้น เพื่อพระไทยเราซึ่งเต็มทั่วเมืองไทย ทุกภาคมาอยู่ที่นี่หมดละ วัดป่าบ้านตาดรับพระ ทุกภาค ในเมืองไทยเราทุกภาคอยู่ที่นี่ แล้วก็พระทางประเทศอื่นก็มา รับเพียงพอ ประมาณ ดูเหมือน ๓-๔ องค์เท่านั้นละมัง ปีนี้มีก็องค์พระฝรั่ง มาอยู่ที่นี่ คือแบ่งรับ ทางโน้นทางนี้ให้ได้ประโยชน์ทั่วถึงกัน

ทางวัดนี้ปฏิบัติสอนทางด้านจิตตภวนาล้วนๆ อย่างอื่นไม่ให้มีงานการไม่ให้มี ในวัดนี้ไม่ให้มีเลย ให้มีแต่งานภวนาล้วนๆ หากจะมีธุระเกี่ยวข้องก็มีแต่เรา เราก็เกี่ยวกับศาลาทางนี้ออกข้างนอกไม่ให้เข้าไปยุ่งกับพระภายใน ให้ท่านภวนาของท่าน เพราะหลักพุทธศาสนานี้การภวนาเป็นหลักใหญ่ การภวนาคืออบรมทางด้านจิตใจ ถ้าอบรมทางด้านจิตใจดีแล้วไม่ว่าประชาชนญาติโยมไม่ว่าพระดีไปหมด ถ้าไม่ได้รับการ อบรมทางด้านจิตใจพระก็เหลว ประชาชนก็เหลวใช้ไม่ได้ ธรรมจึงเป็นของสำคัญมาก

ไปอยู่ที่ไหนต้องมีธรรมแทรกอยู่ ถ้าไม่มีธรรมมันเลอะๆ เทอะๆ ได้นะ ถ้ามี ธรรมคอยควบคุมเป็นเบรคเป็นคันเร่งห้ามล้อ เขี่ยเบคันเร่ง งานที่ดีไม่ค่อยผิดพลาด สงบร่มเย็นดี วัดนี้มีแต่ทางด้านภวนาล้วนๆ ไม่ให้มีงานใดเข้ามายุ่ง มีงานภวนา เท่านั้นสำหรับวัดป่าบ้านตาด มีพระเณรมากขนาดไหนก็เป็นเรื่องภวนาล้วนๆ ทั้งนั้น ไม่ให้มีการมีงานสำหรับวัดนี้ ให้มีแต่การเดินจงกรมนั่งสมาธิภวนาดูหัวใจตัวเอง หัวใจมันติดมันตัน ไม่มีเวลาอยู่เป็นสุข หัวใจมันตัน ต้องเอาสติปัญญาครอบมันไว้ ให้ มันคิดแต่สิ่งที่ดีงาม

พูดออกมาทำออกมา เป็นสิ่งที่ป็นอรรถเป็นธรรมเป็นประโยชน์แก่ตนและ ส่วนรวม อะไรที่จะเป็นโทษแก่ตนและส่วนรวมแล้วให้ปิดออกๆ ด้วยการภวนา ใคร่ครวญดูจิตใจที่มันเคลื่อนไหวตลอดเวลา คือจิตใจคิดไปได้หลายแง่หลายมุม ต้องมี

สติปัญญาคอยควบคุม คิดไม่ดีปิดออก พูดไม่ดีไม่ให้พูด ทำไม่ดีไม่ให้ทำ ให้ทำแต่สิ่งที่ ดีงาม นั้นเรียกว่าภาวนาอบรมใจ ถ้าอบรมได้แล้วใจก็สงบเย็น พระพุทธเจ้าเจ้าของ ศาสนาพุทธเราก็คือองค์ภาวนา ไปอยู่ในป่าอิสิปตน เมืองพาราณสี ๖ ปีทรงบำเพ็ญ สลอบไป ๓ หนกว่าจะได้ตรัสรู้ขึ้นมาเป็นศาสดาของโลก

พระพุทธเจ้าเราสลอบ ๓ หนนะไม่ใช่เล่น ประกอบความพากเพียร ท่านอยู่ใน ป่าๆ ทั้งนั้น ท่านมีไว้ว่า คามวาสี อรัณวาสี คามวาสีอยู่ในแดนบ้าน หรือในกลางบ้านก็ มีวัดอย่างนั้นละ และนอกบ้านก็มี ถ้า ๒๕ เส้นขึ้นไปแล้วเรียกว่าอรัณวาสีแดนป่า ๑ กิโลเมตรขึ้นไปเรียกว่าแดนป่า อย่างวัดป่าบ้านตาดนี้ตั้งแต่ก่อนมัน ๒ กิโลเมตร เดี่ยวนี้บ้านเขา ลุกลามาออกมาก็ได้สักกิโลกว่าๆ ถึงบ้านเขา แต่ก่อน ๒ กิโลเมตร จากนั้นไปปัญหาตาดใน หมู่บ้านเขา ๒ กิโลเมตร เวลานี้ยื่นเข้ามา เพราะหมู่บ้านขยายออกๆ มา

วัดนี้มีตั้งแต่ภวานาล้านๆ ไม่ให้มีงานใดเข้ามายุ่งเลย ให้มีภวานาล้านๆ มีขอบ มีเขต ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับวัด ตั้งแต่ ๔ โมงเย็นแล้วก็เขียนประกาศไว้ไม่ให้ เข้ามายุ่ง เปิดประตูวัดไว้แต่กลางวัน พอค่ำเข้ามาก็ปิดประตู มารดจอดข้างนอก ถ้า จำเป็นที่ควรจะต้องเข้ามาข้างในก็ให้เข้ามา ไม่ให้รถเข้ามาตั้งแต่ ๔ โมงไปแล้ว เรามี ขอบเขตตลอด ไม่มีไม่ได้มันเลอะเทอะ ความเลอะเทอะดีเมื่อไร อยู่ที่ไหนเลอะไปหมด ความเรียบร้อยมีกฎมีเกณฑ์มีเหตุมีผลดี ถ้าไม่มีกฎเกณฑ์เหตุผลบังคับเอาไว้เลอะเทอะ ไปหมด

มนุษย์เลอะเทอะไม่เหมือนสัตว์ทั้งหลายเลอะเทอะนะ ทำความเสียหายได้มาก มนุษย์เราเลอะเทอะ ส่วนสัตว์เขาเลอะเทอะโดดลงไปเล่นน้ำในบึงในคลองขึ้นมาก็สลัด ขนปื้อแล้วก็ไปสบายเขา คนเราเลอะเทอะไม่เป็นอย่างนั้นมันเปื้อนอยู่ในหัวใจ ความ ประพฤติหน้าที่การงานเปื้อนไปหมดใช้ไม่ได้นะ จึงต้องรักษาใจให้ใสสะอาดเสมอ รอบคอบในหน้าที่การงานของตัว นี้ก็ตั้งมาได้ ๕๐ กว่าปีแล้ววัดนี้ ดุมัน ๕๑-๕๒ ปีแล้ว มั้งวัดนี้ สร้างมานะ เราละมาสร้างที่นี่

ที่แรกมาพักอยู่นอกบ้านทางนั้น เขานิมนต์ให้มาพักที่นี่ เขาถวายที่สองเจ้าถวาย หมดเลยให้เป็นวัด จึงกลายเป็นวัดขึ้นมา แล้วก็สงบสงัดดี เป็นเอกเทศ ทางด้านนั้น เลยไปทางนั้นมันก็เป็นที่ทำเลของเขา สำหรับในวัดเรานี้ก็มีเป็นเนินอยู่เท่านี้แหละ แล้ว ก็ลูกกลมออกไปนอกๆ ไปต่ำๆ อยู่น้อย ฟากกำแพงทางโน้น ในกำแพงเข้ามานั้นมัน เป็นเนินเฉพาะ เดี่ยวนี้มันขยายออกไป

วันพระหรือวันเสาร์วันอาทิตย์วันว่างควรจะหันหน้าเข้าวัดเข้าวา ถึงไม่เข้าวัดก็ หันหน้าเข้าศีลเข้าธรรม ศีลธรรมอยู่กับตัวในบ้านก็มี ถ้าให้มีศีลธรรมถ้าคิดให้มี ถ้า ไม่ให้มีอยู่ในวัดก็ไม่มี วัดก็กลายเป็นส้วมเป็นถ่านไปได้ พระเณรกลายเป็นบุตรเป็นลูก

ไปได้ภายในวัดถ้าปฏิบัติไม่ดี ถ้าปฏิบัติดีวัดเป็นวัดพระเป็นพระ โยมก็เป็นโยมไป เป็นคนละฝักละฝ่าย ถ้าว่าพระเลอะเทอะอะไรก็เลอะเทอะไปหมด ต้องปฏิบัติตัวให้มีขอบเขต การอยู่กินใช้สอยพี่น้องชาวไทยเราอย่าฟุ้งเพื่อเห่อเหิมเกินเนื้อเกินตัวนะ เมืองไทยเราเป็นเมืองฟุ้งเฟ้อ มีอะไรมากวามับๆ ของทุกอย่างทั่วโลกดินแดนมารวมอยู่ในเมืองไทยหมด อะไรมากวามับๆ เมืองไทยเราเสียตรงนี้ ตรงไม่รู้จักประมาณ ไม่สงวนเนื้อหนังของตัวเอง อะไรมามากละเคล้ากันไปหมด เลอะเลอะเทอะ ไม่มีกฏมีเกณฑ์ไม่ตึนะ ให้มีกฏมีเกณฑ์บ้างถึงจะดี

ท่านบอกให้รู้จักประมาณ การอยู่การกินใช้สอยอย่าฟุ้งเพื่อเห่อเหิม ให้อยู่พอประมาณๆ ดี เห็นไหมพระพุทธเจ้าท่านซักผ้าบังสกุลมาเย็บปะติดปะต่อ เห็นไหมพระท่านบางองค์มองเห็นเหมือนกับลายเสือโคร่งเสือดาว ท่านปะท่านชุนผ้าจีวรของท่าน ท่านยินดีเฉพะของมีอยู่ ทำความปรารถนาน้อย ไม่ฟุ้งเพื่อเห่อเหิม แต่ทางด้านธรรมนี้สนใจหนักเข้าไปทุกวันๆ พอใจดีแล้วไปที่ไหนมันก็ดีหมด ถ้าใจไม่ดีเอาอะไมาประดับมันก็เหมือนเอามูตรเอาคุณมาโปะตัวของเรา เลอะเทอะไปหมดนะ ขอให้ใจดีเสียอย่างเดียวไปที่ไหนก็ดี พวกกันจดจำเอา

วันพระ วันเสาร์ วันอาทิตย์เป็นวันว่าง ว่างจากการงานภายนอกให้มาบำเพ็ญงานทางด้านจิตใจ อบรมจิตใจให้ดีงาม ถ้าจิตใจดีอยู่ที่ไหนก็ดี ถ้าจิตใจเสียเสียอย่างเดียวไม่เป็นท่า แม้ภายในวัดก็กลายเป็นส้วมเป็นถ่านไปได้ พระเณรกลายเป็นมูตรเป็นคูถไปได้ภายในวัด เราอย่าเข้าใจว่า พอเห็นผ้าเหลืองอยู่ในวัดแล้วจะเป็นวัดไปเลยเป็นพระไปเลยไม่ได้นะ ของสกปรกมันอยู่ในวัดจนกลายเป็นส้วมเป็นถ่านไปมีเยอะ วัดมีแต่วัด พระเณรก็เลยกลายเป็นมูตรเป็นคูถเพราะปฏิบัติตัวเหลวแหลก ถ้าตั้งใจปฏิบัติดีวัดก็เป็นวัดพระก็เป็นพระ ประชาชนก็เป็นประชาชน มันคนละสัดละส่วน ถ้ามีขอบเขตเป็นอย่างนั้น ถ้าไม่มีขอบเขตก็เลอะเทอะไปหมด

ยิ่งพระดีดั้นไปทางโลกทางสงสาร เห็นแก่โลกามีสความรำความรวย ความสรรเสริญเยินยอยิ่งแล้วใหญ่ นะ ไม่มีอะไรเกินพระละในศาสนา นี้ คำว่าพระอันเดียวก็แปลว่าประเสริฐแล้ว ปฏิบัติตัวให้ประเสริฐด้วยศีลด้วยธรรมเท่านั้นพอ ไม่มีอะไรจะงามยิ่งกว่าพระผู้ทรงศีลทรงธรรม และไม่มีอะไรเลวยิ่งกว่าพระผู้ห่างเหินจากศีลจากธรรมอันนี้แล้ว พระเราเลวนี่เลวยิ่งกว่าประชาชนนะ ประชาชนเขาเลวกี่เป็นอีกอย่างหนึ่ง ส่วนพระเลวนี่ดูไม่ได้

เพราะฉะนั้น จึงต้องปฏิบัติตัวของเราให้เข้มงวดกวดขันทางด้านศีลด้านธรรม มันถึงเป็นพระเป็นเณรสมบูรณ์แบบ มีสมบัติก็คือมีศีลมีธรรมอยู่ภายในใจ นี้ละพระเณรเราเอาอันนี้เป็นสมบัติเครื่องประดับตัว ไม่ได้เอาเครื่องภายนอกมาประดับให้

สวยงามเหมือนอย่างโลกเขา เอาศีลธรรมเข้าประดับแล้วสวยงามมาก ไม่มีอะไร
สวยงามยิ่งกว่าพระผู้มีศีลมีธรรม พระผู้มีศีลมีธรรมอยู่ที่ไหนงามตาใจ มองเห็นกัน
ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ระแคะระคายความประพฤติของกันและกัน เพราะถูกต้องตามหลัก
ศีลธรรมด้วยกัน ไปที่ไหนก็ชุ่มเย็น พระก็ตายใจกันได้

ที่พระแตกร้างหรือแยกเป็นนิกายนั้นนิกายนี้ เพราะความปฏิบัติไม่ลงรอยกัน
หลักธรรมวินัยมีอยู่มั่นไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมหลักวินัย แหกแนวไปปฏิบัติออกนอก
ลู่หนทาง ผู้รักษาศีลธรรมอยู่มั่นก็รังเกียจกัน เรียกว่าผู้รักษาศีลธรรมเป็นผู้สะอาด ผู้
ไม่รักษาเป็นผู้สร้างความสกปรก ความสกปรกกับความสะอาดเข้ากันไม่ได้ ที่นี้มันก็
แตกกัน กลายเป็นนิกายนั้นนิกายนี้ไป เพราะความประพฤติไม่ลงรอยกันตาม
หลักธรรมหลักวินัย ให้พากันเข้าใจ

ทำไมพระจึงมีหลายนิกาย ก็เพราะอย่างนี้ละ ความสกปรกกับความสะอาดมัน
เข้ากันไม่ได้ คนหนึ่งปฏิบัติอยู่รักษาอยู่ ความสะอาดสะอาดอันทางศีลทางธรรมมีอยู่ ผู้
หนึ่งมีแต่ทำลายๆ ก็เข้ากันไม่ได้ ต่อจากนั้นมันก็แตกแยกกันเป็นนิกายนั้นนิกายนี้
นิกายแปลว่าหมู่คณะ แตกเป็นคณะนั้นคณะนี้ไปอย่างนั้นละ วันนั้นก็พูดเพียงเท่านี้ละ
จะให้ศีลให้พร

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

และเครือข่ายทั่วประเทศ